

 N_2 51 (22500)

2022-рэ илъэс

ШЭМБЭТ

ГЪЭТХАПЭМ и 26-рэ

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИІЭП

къыхэтыутыгъэхэр ыкІи нэмыкІ къэбархэр тисайт

WWW.ADYGVOICE.RU

6 +

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Культурэм и Іофыш Іэ и Мафэ хагъэунэфыкІыгъ

Культурэм июфышіэ и Мафэ фэгьэхыгьэ Іофтхьабзэхэр Адыгэ Республикэм и Къэралыгьо филармоние щыкlyaгъ. Адыгеим и Лышьхьэу Къумпыл Мурат ыцІэкІэ АР-м и Лышъхьэрэ АР-м иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрацие ипащэу Владимир Свеженец культурэм июфышіэхэм къафэгушІуагъ.

Ащ зэрэхигьэунэфыкІыгьэмкІэ, музыкантхэм, сурэтышІхэм, театрэхэм, музейхэм, библиотекэхэм, искусствэхэмкІэ еджапІэхэм, культурэм иунэхэм яІофышІэхэм социальнэ мэхьанэшхо зиІэ пшъэрылъ агъэцакІэ.

«Адыгеим икультурнэ кІэн къызэтегъэнэжьыгъэным, ащ хэхъоныгъэ егъэшІыгъэным шъуишъыпкъэу шъуафэлажьэ, республикэми, хэгъэгуми якультурэрэ яшэн-хабзэхэмрэ ныбжьыкІэхэр нэІуасэ афэшъошІых, нэмыкІ лъэпкъхэм якультурэ агъэлъапІэу *ахэр шъогъасэх»*, — къы-Іуагъ АР-м и ЛІышъхьэрэ АР-м иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрацие ипащэ.

Ащ пае ищыкІэгьэ амалхэр республикэм щызэрахьэх, льэпкъ проектэу «Культурэр», къэралыгъо программэхэр, «Единэ Россием» ипартийнэ проектхэр щыпхыращых. Куль-

турэм хэхъоныгъэ егъэшІыгъэным гъэрекІо сомэ миллиарди 2 фэдиз пэlуагъэхьагъ.

«Тиреспубликэ ия 100-рэ илъэс ехъулІэу муниципалитет пэпчъ итворческэ коллективхэм күльтурнэ Іофтхьэбзэ пчъагъэхэр зэрахьащтых, зэнэкъокъухэр, фестивальхэр, къэгъэльэгьонхэр зэхащэщтых. Мы илъэсыр цІыфхэм агу къинэжьыным культурэм иІофышІэхэм акІуачІэ зэрэрахьылІэщтым сицыхьэ *телъ»*, — къыІуагъ

Владимир Свеженец.

Адыгеим и ЛІышъхьэу КъумпІыл Мурат ыцІэкІэ ащ культурэм иІофышІэхэм тхьашъуегьэпсэу ариlуагь Іэпэlэсэныгьэшхо зэрахэлъым, Іофэу зыфэгъэзагъэм зэрэфэшъыпкъэхэм, республикэм икультурэ кІэн бай икъэухъумэн яшъыпкъэу зэрэфэлажьэхэрэм афэшІ. АР-м и ЛІышъхьэ пшъэрылъ къызэрэфишІыгъэм тетэу Владимир Свеженец культурэм и офыш 1 эхэм къэралыгъо тынхэр ари-

ЩытхъуцІэу «Адыгэ Республикэм инароднэ сурэтышІ» зыфигорэр АР-м исурэт галерее ипащэу Бырсыр Абдулахь, щытхъуцІэу «Адыгэ Республикэм изаслуженнэ артист» зыфиlорэр АР-м и Лъэпкъ театрэу И. Шъ. Цэим ыцІэ зыхьырэм иактерэу Бэгъушъэ Анзор, Урыс къэралыгьо драматическэ театрэу А. С. Пушкиным ыцІэ зыхьырэм ирежиссер шъхьа ву Татьяна Дрожжинам, щытхъуцІэу «Адыгэ Республикэм культурэмкІэ изаслуженнэ ІофышІ» зыфиІорэр АР-м культурэмкІэ и Министерствэ иотдел ипащэу Ацумыжъ Лианэ афагъэшъошагъэх.

Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэ ирэзэныгъэ тхылъхэр аратыжьыгъэх Очэпщые дэт модельнэ тхылъеджапІэм ипащэу Бэшкэкъо Заремэ, АР-м лъэпкъ культурэмкІэ и Гупчэ испециалистэу Анжела Исаевам, АР-м и Къэралыгъо филармоние игенеральнэ директор игуадзэу Хьаджымэ Эльвирэ.

АР-м и Лышъхьэ ипресс-къулыкъу

Сурэтхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

Комиссием зэхэсыгьо иІагь

Хэбзэнчьэу наркотикхэр зэрагьэфедэхэрэм пэшlуекlогьэнымкlэ 2021-рэ ильэсым loфэу ашlагьэм икlэуххэм, муниципальнэ образованиехэм наркотикхэм япхыгьэ бзэджэш агьэхэу ащызэрахьэхэрэм къак егьэчыгьэным, республикэм наркотикхэм альэныкьокІэ изытет фэгьэхьыгьэу Іофэу ашІэрэм якІэуххэр – ахэр ыкІи нэмыкІ Іофыгьохэр ары Адыгэ Республикэм наркотикхэм апэшІуекІорэ комиссиеу щызэхэщагьэм изэхэсыгьо зыщатегущы агъэхэр. Адыгеим и Лышъхьэу Къумпыл Мурат юфтхьабзэр зэрищагь.

АР-м и Къэралыгъо Совет – Хасэм и Тхьаматэу Владимир Нарожнэр, Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэ ипшъэрылъхэр зыгъэцакІэу КІэрэщэ Анзаур, федеральнэ инспектор шъхьа ву Сергей Дрокиныр, щынэгъончъагъэмкІэ федеральнэ къулыкъум и ГъэІорышІапІэу Адыгэ Республикэм щыІэм, АР-м и МВД, АР-м ипрокуратурэ, АР-м и Апшъэрэ хьыкум, джащ фэдэу муниципальнэ образованиехэм япащэхэр.

Хэгъэгу кlоцl ІофхэмкІэ министрэу Олег Безсмельницыным къызэриІуагъэмкІэ, илъэсэу икІыгъэм наркотикхэм япхыгьэ бзэджэшІэгьэ 298-рэ къыхагьэщыгъ, ахэм ащыщэу 124-р хэбзэнчъэу наркотикхэр зэрагьэфедагьэхэм епхыгъэх. Хьыкумым уголовнэ Іоф 211-рэ къы Іэк Іэхьагъ, нэбгыри 199-мэ уголовнэ пшъэдэкІыжь арагъэхьыгъ. Хэбзэнчъэу къырагъэкІокІырэ наркотикхэм афэдэу килограмм 15 къакъуахыгъ. Гъэсэныгъэ зыщарагьэгьотырэ учреждениехэм ялІыкІохэр ягъусэхэу полицейскэхэм илъэсэу икІыгъэм Іофтхьэбзэ мини 2,2-м ехъу кІэлэцІыкІухэмрэ ныбжьыкІэхэмрэ апае зэхащагь.

Пщыныжь ягъэхьыгъэнымкІэ федеральнэ къулыкъум и ГъэІорышІапІэу Адыгэ Республикэм щыІэм ипащэу Виталий Перхорович къызэриІуагъэмкІэ, наркотикхэм япхыгъэ бзэджэшІагъэхэм апкъ къикІ у республиком иучреждение-

Комиссием июфшан хэлэжьагъэх хэм зиюф аюгъэ нэбгырэ 480-рэ фэдиз ачІэс. Ахэм ащыщэу нэбгырэ 46-р наркологическэ учетым хэтых. БзэджэшІагъэхэм апэшіуекіорэ Іофтхьабзэхэм ялъытыгъэу зэдэгущыІэгъухэр зэхащэх, гьогу тэрэз ахэр тещэжьыгьэнхэм тегъэпсыхьэгъэ ІофшІэныр зэшІуахы.

Республикэм и ЛІышъхьэ ведомствэхэм япащэхэм анаІэ зытыраригъэдзагьэр бзэджэшІагьэ зезыхьэхэрэм, анахьэу етІани ныбжьыкІэхэм, якъыхэгъэщынкІэ Іофтхьэбзэ тедзэхэр рахъухьанхэр ары.

«Анахьэу Интернетым анаІэ тырадзэн фае, сыда пІомэ наркотикхэр аГэкГагъэхьанхэмкГэ бэмэ ар къызфагьэфедэ. АгьэтІысыгьэхэмрэ шьхьафит хъужьыгъэхэмрэ реабилитационнэ гупчэхэр зэрэщыГэхэр, ахэм яІофшІэн зэрэзахащагьэр агурагъэІон, икъоу къэбарыр аІэкІагъэхьан, ІофшІэн зэрагъэгъотынымкІэ амалэу щыІэхэм аща*гъэгъозэнхэ фае»*, — къыІуагъ КъумпІыл Мурат.

Къалэу Мыекъуапэ имэрэу Геннадий Митрофановым, Джэджэ районым ипащэу Андрей Таранухиным ыкІи Мыекъопэ районым ипащэу Олег Топоровым -фоль жехелинг ехестественный чининге формации на примежения в примежения на примежени

хэм язытет фэгъэхьыгъэу къаІотагъ. Ахэм анахьэу анаІэ зытырадзагьэхэм ащыщ ныбжьыкІэхэм мы лъэныкъомкІэ гурыгъэІон ІофшІэнэу адызэрахьэрэр нахь гъэлъэшыгъэнымкІэ Іофэу ашІэрэм зырагъэушъомбгъун зэрэфаер.

КъумпІыл Мурат къызэрэхигъэщыгъэмкіэ, ныбжыкіэхэм щыіэкіэ-псэукіэ тэрэзыр икъоу алъыгъэІэсыгъэным, творческэ амалхэу ахэм яІэхэм зягьэушъомбгъугъэным, языгъэпсэфыгъо уахътэ тэрэзэу зэхэщэгъэным мэхьанэшхо иІэу щыт ыкІи а лъэныкъомкІэ Іофтхьабзэу зэрахьэхэрэр нахьыбэ ашІын

«Волонтерхэри нахь чанэу мы ІофшІэным къыхэгъэлэжьэгъэнхэ фае. Правэм ылъэныкъокІэ шапхъэу щыІэхэми мэхьанэшхо яІ, наркотикхэм зэрарэу къахьырэр цІыфхэм альыгъэІэсыгъэн, ахэм кІэух тхьамыкІагьоу къыздахьын алъэкІыщтхэр икъоу агурыгъэІогъэн фае», — къыІуагъ ЛІышъхьэм.

2021-рэ илъэсым Адыгэ Республикэм наркотикхэм алъэныкъокІэ уплъэкІун ІофшІэнэу щызэхащагьэм фэгьэхьыгьэ зэфэхьысыжьхэмкІэ зэхэсыгъом къыщыгущы агъ шъолъырым ищынэгъончъагъэ иІофхэмкІэ Адыгэ Республикэм и

Ліышъхьэ дэжь щыіэ Гъэіорышіапіэм ипащэу Чыназырэ Алый. Ащ къызэрэхигъэщыгъэмкІэ, мы илъэсыр къызихьагъэм къыщыублагъэу республикэм щыпсэурэ нэбгырэ мин 1,1-м ехъу наркологым иучет хэт. Ар илъэсэу икІыгьэм иджырэ уахътэ елъытыгьэмэ, процент 0,6-кІэ нахь макІ. Къалэу Мыекъуапэ, Мыекъопэ ыкІи Красногвардейскэ районхэм наркотикхэр зыгъэфедэхэрэм япчъагъэ ащыхэхъуагъэу агъэунэфыгъ. Илъэсэу икІыгъэм амбулаторнэ реабилитацием епхыгъэ программэр нэбгырэ 15-мэ агъэцэкІагъ, стационарнэр – нэбгыри 5.

Адыгеим и ЛІышъхьэ къызэриІуагъэмкіэ, наркотикхэм апэшіуекіорэ іофтхьабзэхэм ялъытыгъэу республикэм программэ заулэ щыпхыращы. Муниципалитетхэм япащэхэмрэ хабзэм икъулыкъухэмрэ псауныгъэм икъэухъумэн, гъэсэныгъэм яучреждениехэм гъусэныгъэ пытэ адыряІэн фае, ащ бэ елъытыгъэр. КъумпІыл Мурат анахьэу ынаІэ зытыраригъэдзагъэр наркотикхэр зыгъэфедэхэрэм реабилитационнэ программэхэм къапкъырыкlыхэзэ Іоф адэшlэгъэн, щыІэныгьэм чІыпІэ тэрэз щаубытыжьынымкІэ амалхэр ягъэгъотыгъэнхэ зэрэфаер ары.

> АР-м и Лышъхьэ ипресс-къулыкъу

Сурэтхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

Адыгеим и ЛПышъхьэ хэлэжьаг

УФ-м и Правительствэ и Тхьаматэ игуадзэу Марат Хуснуллиным шъолъырхэм хэхьоныгьэ ягьэшІыгьэнымкІэ Урысые Федерацием и Правительствэ комиссие ипрезидиум изэхэсыгьо зэрищагь. АР-м и Лышьхьэу Къумпыл Мурат ащ хэлэжьагь.

щаІэтыгьэр лъэпкъ, федеральнэ проектхэр зэрагьэцакІэхэрэр, ахэмкІэ зэзэгьыныгъэхэр зэрадашІыхэрэр ары. Хэгъэгум и Президентру Владимир Путиным къыгъэуцугъэ пшъэрылъхэм язэшІохынкІэ Іоф зыдашІэщт лъэныкъо шъхьаІэхэр Марат Хуснуллиным зэхэсыгъом къыщигъэнэфагъэх.

УФ-м псэолъэшІынымкІэ, псэупІэ-коммунальнэ хъызмэтымкІэ иминистрэу Ирек Файзуллинымрэ Адыгэ РеспубщыгущыІагъэх.

КъумпІыл Мурат къызэрэхигъэщыгъэмкІэ, сомэ миллиарди 5,7-рэ зытефэрэ лъэпкъ проектхэр республикэм щыпхыращых. Ащ щыщэу сомэ миллиарди 4,3-р федеральнэ бюджетым къыхагъэкІыгъэ мылъку. Лъэпкъ проектхэмкІэ зэзэгъыныгъэу адашІыгъэр процент 55-рэ, проектхэмкіэ, программэхэмкіэ процент 65-рэ мэхъу.

АР-м и Лышъхьэ зэрэхигъэунэфы-

Зэхэсыгъом Іофыгъо шъхьаІэу къы- ликэм и Ліышъхьэрэ Іофтхьабзэм къы- кіыгъэмкіэ, лъэпкъ проектхэмкіэ пшъэрылъэу къагъэуцугъэхэр игъом зэригъэцэкІэщтхэм, мэлылъфэгъур имыкІызэ зэзэгъыныгъэхэр зэрадишІыщтхэм республикэм ицыхьэ телъ.

Апэрэ илъэсныкъом инфраструктурэ бюджет чІыфэр къызыфагъэфедэзэ пхыращырэ проектышхохэмкІэ зэзэгъыныгъэхэр адашІынэу рахъухьэ. Ахэр промышленнэ шъолъыр Тэхъутэмыкъое районым щыгъэпсыгъэныр, Мыекъуапэ ипсэолъэшІыпІэ иинженер, исоциальнэ

инфраструктурэ, зекІо-рекреационнэ паркэу «Даховская поляна» зыфиlорэм иинфраструктурэ гъэпсыгъэнхэр ары.

Адыгеим и ЛІышъхьэ хэгъэгум ипащэхэм тхьашъуегьэпсэу ариlуагь шъолъырхэм ІэпыІэгъу къаратынэу унашъо зэраштагьэм, федеральнэ хэбзэгьэуцугьэм зэхьокІыныгъэхэр зэрэфашІыгъэхэм афэшІ. Шъолъыр, муниципальнэ лъэгапІэхэмкІи ищыкІэгьэ правовой актхэр аштагьэх.

«А унашъохэм амал къытаты экономикэм, социальнэ щыІэныгъэм, псауныгъэм икъэухъумэн, гъэсэныгъэм, псэольэшІыным алъэныкъокІэ Іофтхьабзэхэр псынкІэу зетхьанхэу», къыІуагъ КъумпІыл Мурат.

Язэдэлэжьэныгьэ зырагъэушьомбгъущт

АР-м и Ліышьхьэу Къумпіыл Мурат Республикэу Узбекистан и Генеральнэ консулэу Ростов-на-Дону щыіэ Рустам Курганбаевым тыгьуасэ АР-м и Правительствэ зычіэт унэм щыіукіагь. Адыгеимрэ Узбекистанрэ язэдэлэжьэныгьэ зырагьэушьомбгьунымкіэ амалэу щыіэхэм ахэр атегущыіагьэх.

Іофтхьабзэм хэлэжьагъэх Республикэу Узбекистан и Генеральнэ консульствэ иконсулэу Ростов-на-Дону щыІэ Хужабахлил Асамовыр, АР-м и Премьер-министрэ ипшъэрылъхэр зыгъэцакІ у КІэрэщэ Анзаур, АР-м и ЛІышъхьэрэ иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрацие ипащэу Владимир Свеженец, УФ-м и МИД илІыкІоу Краснодар щыІэм иапэрэ секретарэу Игорь Терзиян, АР-м экономикэ хэхъоныгъэмрэ сатыумрэкІэ иминистрэу Шэуджэн Заур, АР-м гъэсэныгъэмрэ шІэныгъэмрэкІэ иминистрэ ипшъэрылъхэр зыгъэцакІэу Евгений Лебедевыр.

Узбекхэм ныбджэгъу зэфыщытыкІэхэр бэшІагъэу зэрадыряІэр, язэдэлэжьэныгъэ лъагъэкІотэным мэхьанэшхо зэрэратырэр АР-м и ЛІышъхьэ хигъэунэфыкІыгъ.

«Урысыемрэ Узбекистанрэ язэфыщытыкІэхэм зызэраушъомбгъурэм, тихэгъэгухэм япащэхэм льэныкъуитІу зэпхыныгъэхэм ягъэпытэн яІахь зэрэхашІыхьэрэм осэшхо фэтэшІы. Узбекхэм адыриІэ ныбджэгъу зэфыщытыкІэхэр лъигъэкІотэнхэм республикэр фэхьазыр. Предложениеу шъуиІэхэм тахэплъэщт, тиопыткІэ тэри тыжъудэгощэ*щт»*, — къыІуагъ АР-м и Лышъхьэ.

КъумпІыл Мурат къызэрэригъэблэгъагъэр зэригуапэр, Узбекистан Урысыем ишъолъырхэм зэдэлэжьэныгъэу адыриІэм зырагъэушъомбгъунэу ахэр мыщ къызэрэкІуагъэхэр Генеральнэ консулым къыхигъэщыгъ.

«Узбекистанрэ Урысы-

емрэ бэшІагьэу ныбджэгъу зэфыщытыкІэхэр зэрэзэдыряІэр тэрэзэу хэбгъэунэфыкІыгъ. Тикъэралыгъохэм япащэхэм яшІуагъэкІэ лъэныкъо пстэумкІи тизэпхыныгъэхэр лъэгэпІэшхохэм анэдгьэсыгьэх. ГъэрекІо инвестициехэр доллар миллиарди 9 фэдизым, гъэрекІопагъэ доллар миллиарди 6,5-м анэсыгьагь. Тикъэралыгъохэм предприятие минищым ехъу зэдызэхащагь, проект мин 1,2-м ехъу зэдагъэцакІэ. Адыгейми, нэмыкІ шъолъырхэми зэдэлэжьэныгъэу адытиІэр тапэкІи лъыдгъэкІотэным тыфэхьа*зыр»*, — къыІуагъ Рустам Курганбаевым.

АР-м и Ліышъхьэ Узбекистан зэпхыныгъэу дыряіэм лъэныкъо зэфэшъхьафхэмкіэ зырагъзушъомбгъун зэралъэкіыщтыр къыіуагъ. Адыгеим чъыгаем хэшіыкіыгъэ пхъэчайхэр, паркетыр, редукторхэр, станокхэр, химическэ промышленностым ипродукцие, тыгъэгъэзэ дагъэр, хэтэрыкіхэм, пхъэшъхьэ-мышъхьэхэм, дэшхом ахэшіыкіыгъэ гъомылэпхъэ зэфэшъхьафхэр Узбекистан Іэкіегъахьэх.

Экономикэмкіэ зэпхыныгьэу зэдыряіэм зегьэушьомбгьугьэным пае гупчэу «Сибизнес» проек зыфиюрэм бизнес юфтхьабзэхэр Адыгеим щызэхищагьэх. Узбекистан ипредпринимательхэм адыгэ бжьыныфщыгъур, киста узбек ухэрз зэдашіынхэ зэральэкіыщт шіыкіэм джыдэдэм тегущыіэх. Адыгеимрэ Узбекистанрэ япредпринимательхэм язичэзыу зэlу-

кІэ 2022-рэ илъэсым ия 3-рэ квартал Ташкент щызэхащэнэу рахъухьэ

«КъэралыгъуитІуми тизэдэлэжьэныгъэ зызщедгъэушъомбгъун тлъэкІыщт лъэныкъохэр мэкъу-мэщыр, обрабатывающэ промышленностыр, зекІоныр, энергетикэр ары. Инвесторхэм тэ площадкэ дэгъухэр ядгъэгъотын тлъэкІыщт. Паркхэм афэгъэзэгъэщт шъолъырыкІэхэр джыдэдэм къыхэтэхых, ящыкІэгьэ инфраструктурэр ахэм афызэхэтэщэ. Логистикэ дэгъу республикэм иІ, бизнесми ІэпыІэгъу *щафэхъух»*, — къыІуагъ КъумпІыл Мурат.

Социальнэ проектхэмкІи, гъэсэныгъэм ылъэныкъокІи язэдэлэжьэныгъэ лъыгъэкІотэгьэн зэрэфаем анаІэ тырагьэтыгъ. Адыгэ къэралыгъо университетымрэ дунаим щагъэ федэрэ бзэ зэфэшъхьафхэр зыщарагъашІэрэ Узбекскэ къэралыгьо университетымрэ гьэсэныгъэмкІэ программэхэр зэдагъэцакІэх. Предпринимательствэмрэ педагогикэмрэкІэ Денаускэ институтым, Самаркандскэ къэралыгъо университетым зэдэлэжьэныгьэ зэрадыряІэщтым ехьылІэгьэ меморандумхэм акіэтхагъэх, нэмыкі проектхэри агъэцакІэх.

Генеральнэ консулым Адыгеим амалэу иlэхэм нэlуасэ зафишlыщт. Джащ фэдэу Узбекистан къикlыгъэ студентхэмрэ узбекхэу республикэм щыпсэухэрэмрэ ар alyкlэщт.

АР-м и ЛІышъхьэ ипресс-къулыкъу Сурэтыр А. Гусевым тыри-

Республикэм ипащэ анахь дэгъуищмэ ащыщ

Губернаторхэм яюфшіэн уасэу фашіырэр зэзыгьэшіэрэ кьулыкьоу «PRAVDASERM» зыфиюрэм мазэ кьэс кьыгьэхьазыррэ рейтингым изэфэхьысыжьхэр ышіыгьэх. Адыгеим и Ліышьхьэу Кьумпіыл Мурат балл 86-рэ ригьэкьугь ыкіи анахь дэгьухэм ащыщ хьугьэ, гьэтхэпэ мазэмкіэ апэрэ чіыпіищыр зыубытыгьэхэм ар ахэфагь.

Шъолъырхэм япащэхэм яlофшlэн уасэу фашlырэр зэгъэшlэгъэным фэшl лъыхъун системэхэу «Google» ыкlи «Яндекс» зыфиlохэрэм амалэу къатыхэрэр «PRAVDASERM-м» ыгъэфедагъэх. Лъэныкъо зэфэшъхьафхэмкlэ пащэхэм яlофшlэн зэрэзэхащэрэм, ахэм ягугъу зэрашlырэм ипчъагъэ, субъектым фэгъэхьыгъэ къэбархэр, нэмыкlхэри рейтингыр зэхэзгъэуцуагъэхэм layбытыпlэ ашlыгъэх. Ыпшъэкlэ къызэрэтlуагъэу республикэм ипащэ рейтингым и ТОП-3 хэфагъ.

Гъэтхапэм и 27-р – Урысые Федерацием илъэпкъ гвардие идзэхэм я Маф

Урысыем ильэпкъ гвардие иІофышІэхэу льытэныгьэ зыфэтшІыхэрэр!

Шъуисэнэхьат епхыгъэ мэфэкІым фэш тышъуфэгушю! Къэралыгъом зыпкъитыныгъэ илъыным, цыфхэр щынэгъончъэу псэунхэм афэгъэхьыгъэ Іофым зищы!эныгъэ фэзыгъэlорыш!эрэ цыф бланэхэм непэ тафэгушю. Урысыем илъэпкъ гвардие фэгъэзэгъэ пшъэрылъхэр зэрифэшъуашэм тетэу шъогъэцак!эх: бзэджэш!агъэм шъупэуцужьы, общественнэ порядкэр къэухъумэгъэным, ц!ыфхэм яфитыныгъэхэр амыукъонхэм иlоф шъухэлажьэ, терроризмэмрэ экстремизмэмрэ апэш!уек!орэ Іофтхьабзэхэр зешъохьэх.

Пшъэрылъышхохэм язэшlохын шъукъыпкъырыкlызэ, шъузшъхьамысыжьэу, пшъэдэкlыжь инэу шъухьырэр зыфэдэр зэхэшъушlыкlызэ къышъуфэгъэзэгъэ loфхэр шъогъэцакlэх.

Урысыем илъэпкъ гвардие и Гъэlорышlапlэу Адыгэ Республикэм щыlэм иlофышlэхэм тапэкlи зэрифэшъуашэм тетэу хэбзэ шlагьоу щыlэхэр къызэраухъумэщтхэм, тиреспублики, тихэгъэгуи мамырныгъэрэ рэхьатныгъэрэ арылъынхэм яlахьышхо ренэу зэрэхашlыхьащтым тицыхьэ телъ.

Ныбджэгъу лъапlэхэр, зэкlэми тышъуфэлъаlо псауныгъэ пытэ, щыlэкlэшlу, насып шъуиlэнэу, Адыгеимрэ Урысыемрэ яфедэ зыхэлъ къулыкъоу зешъухьэрэм гъэхъагъэхэр щышъушlынхэу!

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу, Урысые политическэ партиеу «Единэ Россием» и Адыгэ шъолъыр къутамэ и Секретарэу КъУМПІЫЛ Мурат

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет —Хасэм и Тхьаматэу Владимир НАРОЖНЫЙ

Адыгэмэ я Ун

Адыгэ Республикэм и ЛІыкІо иІофшІапІзу УФ-м и Президент дэжь щыІэр (Постпредствэр) кънзызэІуахыгъэр непэ илъэс 25-рэ мэхъу.

1992-рэ илъэсым игъэтхэпэ мазэ и 26-м адыгэмэ Унэ Москва щыряlэ хъугъэ. Уадыгэмэ ар узэрыгушхон хъугъэ-шlагъэу щытыгъ. Шъыпкъэ, адыгэ пстэуми ар алъэгъугъэп, ау еджэн Іофа, сымэджэ гуlэнкlа екlолlагъэхэу, а Унэм иlофышlэхэм яшlуагъэ къамыгъакlоу хъурэп. Хэтрэ лъэпкъи, анахьэу улъэпкъ цlыкlумэ, узэкlолlэн ащ фэдэ чlыпlэ уиlэным мэхьанэшхо иl, ащ гугъэ-гушхоныгъэ къыпхелъхьэ.

Мы мафэхэм гущыlэгъу тыфэхъугъ илъэс 13-м ехъурэ мыщ lоф щызышlагъэу, джы AP-м культурэмкlэ и Министерствэ щылэжьэрэ **Теуцожь Нуриет**.

1996-рэ илъэсым къыщегъэжьагъэу 2007-м икІэухым нэс Постпредствэм ІэнэтІэ зэфэшъхьафхэм ар аlутыгъ. Зэхэщэн ыкІи экономическэ ІофхэмкІэ специалист шъхьа ву, культурэмкІэ ыкІи зэпхыныгъэмкІэ отделым ипащэу щытыгъ. Адыгэ Республикэм икультурэ и Мафэхэу 1996-рэ, 2001-рэ ыкІи 2006-рэ илъэсхэм Москва щыкІуагъэхэм язэхэщэн чанэу хэлэжьагъ, адыгэхэр Урысыем зыгохьагъэхэр илъэс 450-рэ зэрэхъурэм фэгьэхьыгьэ мэфэкІышхоу тихэгъэгу игупчэ щызэхащагъэм адыгэ республики 3-ми язэхэщэкІо комитет итхьаматэу Нуриет Іофышхо ышІагь.

Сыдрэ Іоф фагъэзагъэми, гъунэм нигъэсэу ыгъэцэкІагъ. АщкІэ къэкІопІэшхоу щытыгъэр илъэпкъ шlулъэгъоу фыриlэр, ащ фэлэжьэным зэрэфэхьазырыр ары. ИІоф къэзыгъэпсынкІэрэмэ ащыщыгъ илъэпкъ итарихъ, икультурэ, иискусствэ хэшІыкІышхо зэрафыриІагьэр. Нуриет цыф бэрэчэт, гукіэгъушІэу щыт, ары Кавказым щыщ лъэпкъхэм яліыкіохэу Москва щеджэхэрэм е еджэгьахэхэу щыпсэухэрэм тэ тилъэпкъэгъухэм афэдэу ынаІэ зыкlатетыгъэр, ишlуагъэ аригъэкІыным зыкІыпылъыгъэр.

— Нуриет, 1996-рэ илъэсым ибжыхьэ Постпредствэр зычІэ-тыщт псэолъакІэр къызэрэзэІуахыгъагъэр къэсэшІэжьы, слъэгъунэуи синасып къыхьыгъ. А лъэхъаным Адыгеим икультурэ и Мафэхэр Москва щыкІощтыгъэх. Ау унакІэр амыгъэпсызэ Постпредствэм илъэси 4-рэ Іоф ышІагъ...

— Ары, Постпредствэр джы зычіэт унэр иапэрэ Іофшіапіэп. Совет хабзэм иапэрэ ильэсхэми ащ Іоф ышіагь. Апэрэм иіофшіэн 1922-рэ ильэсым ижъоныгьокіэ мазэ ригьэжьэгьагь ыкіи 1934-рэ илъэсым нэс лэжьагьэ. Ащ къыкіэльыкіогьэ ильэс 62-м Постпредствэр щыіагьэп. Ау я

90-рэ илъэсхэм федеративнэ гъэпсыкіэ зиіэ Урысые Федерациер административнэ-политикэмкіэ, лъэпкъ зэфыщытыкіэхэмкіэ ыкіи хъызмэт-экономикэ іофыгъохэмкіэ къиныгъохэм яоліагъ. Ахэр зэшіохыгъэнхэм пае апшъэрэ къэралыгъо къулыкъухэмрэ федерацием исубъектхэмрэ нахъ зэпэблагъэу іоф зэдашіэнымкіэ зишіуагъэ къэкіощт Постпредствэхэр къызэіуахыжьыгъэх.

1992-рэ илъэсым Адыгеим и Постпредствэ къызызэІуахым апэрэ мэзищым урамэу Макаренкэм ыцІэ зыхьырэм тет завод горэм хэтыгъ. ЕтІанэ, УФ-м и Апшъэрэ Совет иунашъокІэ урамэу Воздвиженкэм тет унэхэм ащыщ горэм ІофшІэпІэ унэ бэджэндэу къыщыратыгъагъ. Ащ ыужи 1996-рэ илъэсым, о къызэрэпІуагъэу, Адыгеим икультурэ и Мафэхэм Старо-Толмачевскэ переулкэм щашІыгъэ унэ зэтегъэпсыхьагъэр къызэlуахыгъ ыкlи ар Адыгеим иполитическэ, экономическэ ыкІи культурнэ щыІэныгъэм игупчэ хъугъэ. Полномочнэ ліыкіоу Шъэоціыкіу Пщымаф агъэнэфэгъагъ.

А лъэхъаным нэбгырищэу мыщ щылажьэхэрэм яюф лъэшэу къыгъэхьылъэщтыгъ федеральнэ чиновникхэм ащыщыбэм Адыгеир щыГэми зэрамышГэштыгъэм, «адыгейцэхэр» «удыгейцэхэм» ахэзыгъэкГуакГэхэрэм сэ сшъхьэкГи бэрэ сырихьылГагъ. Ау ШъэоцГыкГу Пщымаф зипэщэ купым Гоф зэришГэрэм ишГуагъэкГэ Урысыем щыпсэурэ лъэпкъхэм «яунагъо» Адыгеим чГыпГэу щиубытырэри, имэхьани къэнэфагъэх.

— Постпредствэм ишІуагьэкІэ зэшІохыгьэ Іофхэм ягугьу къэпшІы-гьэмэ дэгьугьэ.

— 1993 — 1995-рэ илъэсхэм Постпредствэм политикэм, экономикэм, культурэм алъэныкъокіэ республикэм хэхъоныгъэышіынымкіэ ишіуагъэ къыгъэкіуагъ. Адыгеим федеральныгупчэми субъектхэми зэпхыныгъэ дэгъу адыриіэ хъугъэ. Етіанэ

Постпредствэм иш/уш/эгъэшхо къухэм Адыгеим и/офыгъохэр адыхэлъэм зигугъм къэсш/ыма адызаш/одуыныр нахъ дсынк/э

зыхэльэу зигугъу къэсшІымэ сшІоигъор 1993-рэ илъэсым УФ-м и Президент иунашъоу экономикэм, социальнэ хэхъоныгъэм алъэныкъокІэ Адыгэ Республикэм къэралыгъо Іэпы-Іэгъу фэхъугъэным ехьылІагъэр ары. ЕтІани 1995-рэ илъэсым УФ-м и Правительствэ унашъо ешІы АР-м социальнэ-экономикэ хэхъоныгъэхэр ышІынхэм пае къэралыгьо ІэпыІэгьу етыгьэнэу. Ар 1995 — 2000-рэ илъэсхэм ательытагьэу щытыгь. АР-м и Конституцие ипроект Іоф дэшІэгъэными Постпредствэм иІофышІэхэм, анахьэу ащ ипащэу Шъэоціыкіум яіахьышхо хашІыхьагь. Федеральнэ ЗэІукІэм идепутатхэр, федеральнэ министерствэхэр, ведомствэ зэфэшъхьафхэр ащ къыхагъэлэжьагъэх.

гупчэми субъектхэми зэпхыныгъэ дэгъу адыриlэ хъугъэ. Етlанэ хабзэм ифедеральнэ къулыадызэшІопхыныр нахь псынкІэ мэхъу. Постпредствэр программэ пчъагъэхэм ахэлажьэ, ахэм ащыщых Краснодар псыІыгъыпІэм епхыгъэ Іофыгъохэр дэгьэзыжьыгьэнхэр, АПК-м хэхьоныгъэ егъэшІыгъэныр, аэродромым ишІын ыкІи нэмыкІхэр. 1995-рэ илъэсым Постпредствэр хэлажьэзэ, Адыгеим и Правительствэрэ Москварэ лъэныкъуабэхэмкІэ зэзэгъыныгъэ зэдашІыгъ. Ащ ишІуагъэкІэ Адыгеим къыщашІырэ гъомылапхъэхэр Москва исатыушІыпІэхэм ащащэхэу рагъэжьагь. А лъэхъаным Адыгеим исатыушІыпІэ Унэ къызэІуахыгъагъ.

1996-рэ илъэсым УФ-м и Правительствэ и Тхьаматэу Виктор Черномырдиныр Постпредствэм щыlагъ ыкlи АР-м и Президентэу Джарымэ Аслъан

— Адыгэхэр зыщыпсэухэрэ къэралыгьохэми Постпредствэм Іоф зэрадишІэрэм тыщыгьуаз.

— Ары, адыгэхэр зэрыс хэгьэгухэм Постпредствэм зэпхыныгьэ адыриl. Наукэм, культурэм, гьэсэныгьэм, СМИ-хэм ялыкlохэр ІэкІыбым кlонхэм пае тишlуагьэ якlэу бэрэ къыхэкІыгь. Официальнэ дипломатическэ Іофышlэхэу Германием, Францием, США-м, Израиль, Финляндием, Иорданием ыкlи нэмыкl къэралыгъуабэмэ къарыкlыхэрэм Постпредствэр Іэпы-Іэгьу афэхъоу бэрэ къыхэкІыгь.

Ащ нэмыкІзу республикэм щызэлъашІзрэ цІыфхэр зыхэтхэ

упчіэжьэгъу Совет Постпредствэм а лъэхъаным щызэхэтщэгьагъ. Ащ хэтыгъэх космонавтикэмкіэ Урысые академием хэтэу Дэгужъые Виталий, летчик-ушэтакіоу УФ-м и Ліыхъужъэу Мызэгъ Владимир, ПВО-м идзэхэм яштаб шъхьаіэ ипащэу Быжь Айтэч, зэлъашіэрэ дзэпащэу Дзыбэ Мус ыкіи

— Ары, адыгэмэ якультурэ зынэсыгьэ лъэгапіэр а мафэхэм дэгьоу къагъэлъэгъуагъ. Москва щыпсэухэрэми, нэмыкі хьакіэу къедгъэблэгъагъэхэми агъэшіагъо икъун алъэгъугъ, тэри, Постпредствэм иіофышіэхэми, гушхоныгъэ къытхилъхьагъ. Ахэр тщымыгъупшэжьын мафэхэу тыгу къинагъэх.

— Илъэс зэфэшъхьафхэм Постпредствэм пэщабэ иІагъ...

— Ары, илъэс 25-м къыкІоцІ пащэхэр зэблахъугъэх. Ау сэ гу зылъыстагъэу, сшІогъэшІэгьоныр кІэу къакІорэ пэпчъ а уахътэм Постпредствэм ищыкІэгъэ шъыпкъэу, а чІыпІэм зишІуагъэ къэкІон цІыфэу щытыгъ. Апэрэ пащэу Шъэоціыкіу Пщымаф зыфэдэ къэмыхъугъэу цІыф Іушэу, теубытагъэ хэлъэу, лъэныкъуабэмэ хэшІыкІ афызиІэу щытыгъ, ар илъэси 7-рэ Постпредствэм ипэщагъ. Ащ къыкІэлъыкІуагъэх НэІэтыжь Юрэ, А. Шиндер, А. Быжьыр, Хъопсэрыкъо Мурат. ЕтІанэ ащ ипэщагьэх В. Полевоир, ТхьакІущынэ Мурат ыкІи нэмыкІхэр.

Илъэс зэфэшъхьафхэм мыщ Іоф щашІагъ, яшІуагъэ къагъэ-кІуагъ адыгэ кІалэхэу Шъаукъо Ибрахьим, Дэрбэ Тимур, Къэрдэнэ Мурат, Лые Казбек, СтІашъу Рустам, Шъаукъо РуслъаныкІи нэмыкІхэм.

— Тхьауегьэпсэу.

СИХЪУ Гощнагъу.

«Алыгэ макь» Гъэтхапэм и 26-рэ, 2022-рэ илъэс

ШУМЭН Байзэт:

«ЦІыфхэм яхэбзэ фитыныгьэхэр къэтыухъумэнхэр типшъэрылъ»

АР-м и Апшьэрэ хьыкум загьэпсыгьэр ильэс 30 зэрэхьурэр непэ хегьэунэфыкlы. Мы кьулыкьум тишьольыркlэ тарихь мэхьанэу иlэм, Адыгеим ихьыкум системэ ихэхьоныгьэхэм ыкlи непэ иlофшlэн зэрэзэхэщагьэм афэгьэхьыгьэу гущыlэгьу тыфэхьугь АР-м и Апшьэрэ хьыкум и Тхьаматэу Шумэн Байзэт Азмэт ыкьом.

— Байзэт, илъэситІум ехъугъэу Адыгеим и Апшъэрэ хьыкум пэщэныгъэ дызеохьэ. А уахътэр хьыкум системэм итарихъкІэ анахь лъэныкъо къиным, коронавирусым ипандемие тефагъ. Пшъэрылъэу къзущухэрэр шІуагъэ къытэу зэшІохыгъэнхэмкІэ Адыгеим ихьыкумхэм яІофиІэн сыдэущтэу зэхэщагъэ хъугъа?

- Хьыкум хэбзэ гъэуцугъэм иІофшІэн уасэ къыфишІызэ, Урысыем и Президентэу В. Путиным къызэриІуагъэмкІэ, пандемием къыгъэлъэгъуагъ амалыкІэу къэуцугъэхэм къэралыгьом ихьыкум системэ псынкіэу ащыгъозэн зэрилъэкІыгъэр. Джащ фэдэу къэралыгъом ипащэ къыхигъэщыгъ, коронавирусри илъэхъанэ хьыкумхэм япшъэрылъхэр икъоу зэрагъэцэкlагъэр, зэпыу ямыlэу, яlофшlэн зэlухыгъэу цlыфхэм ядаохэр зэрэзэхафыгъэхэр. Адыгеири ахэм ахэт. Охътэ къиным емылъытыгъэу республикэм ихьыкумхэм дэсыгъо ямыІэу Іоф ашІагъ, цІыфхэм ядаохэм ахэплъагъэх, джэуапхэр аратыжьы-

— Гъэтхапэм ипэублэ Адыгеим и Апшъэрэ хьыкум и Президиум игъэкІотыгъэ зэхэсыгъо иІагъ. ИкІыгъэ илъэсым икІэуххэр ащ щызэфахьысыжьыгъэх.

БлэкІыгъэ илъэсым федеральнэ ыкІи республикэ зэгъэшІужь хьыкумышІхэм уголовнэ, гражданскэ ыкІи административнэ Іоф мини 123-рэ фэдиз зэхафыгъ. БлэкІыгъэ илъэсым а пчъагъэр мин 116,5-рэ хъущтыгьэ. Ахэм ащыщэу зэгьэшІужь хьыкумышІхэр Іоф мини 103-мэ ахэплъагъэх. Республикэм ихьыкумышІхэр зыхэплъэгъэхэ Іоф ыкІи материал мини 129-рэ фэдиз хьыкумхэм къаlэкІэхьагъ. 2020-рэ илъэсым егъэпшагъэмэ а пчъагъэр проценти 6,3-кІэ нахьыб. Мыщ къегъэлъагъо цІыфхэм яхэбзэ шІоигъоныгъэхэр ыкІи яфитыныгъэхэр шІуагъэ къытэу хьыкумхэм къызэраухъумэхэрэр ыкІи обществэм хьыкумым цыхьэ къызэрэфишІырэр. Къэгъэлъэгъоныш/ухэм адак/оу -ысу инејшфојк мехјшимузиск хэхъуагъ. Районхэм ащыІэхэм ащыщхэм мазэм материал ыкІи

Іофи 100-м ехъу зэхафы. ГущыІэм пае, Тэхъутэмыкъое район хьыкумым ихьыкумышІэу Мария Горюновам 2021рэ илъэсым граждан Іоф 923-рэ, уголовнэ Іоф 39рэ ыкІи материал 400-м ехъурэ зэхифыгъ. Ащ нэмыкІэу зэгъэшІужь хьыкумышІхэм апшъэ илъыр бэ хъугъэ, гурытымкІэ мазэм Іоф 350рэ зэхафы. Хьыкум участкэхэм ащыщхэм яІофшІэн план къезыгъэхъугъэхэри ахэтых. ГущыІэм пае, Тэхъутэмыкъое районым изэгъэшІужь участкэу N 4-м ихьыкумышІэу

Браукъ Аслъан 2021-рэ илъэсым граждан ыкІи административнэ Іоф 6665-рэ ыкІи уголовнэ Іоф 61-рэ зэхифыгъ. ЗэрэхъурэмкІэ, мазэм Іоф 560-мэ ахэплъагъ. Ащ къегъэлъагъо зэгъэшІужь юстицием хэхъоныгъэ егъэшІыгъэныр анахь пшъэрылъ шъхьа-Ізу мы мафэхэм зэрэщытыр. Мы ІофыгъомкІэ республикэм ипащэхэм тагурэlo. Адыгеим и ЛІышъхьэу КъумпІыл Мурат иІэпыІэгъукІэ зэгъэшІужь хьыкумышІхэм яаппарат щылажьэхэрэм япчъагъэ хэдгъэхъуагъ.

— Сыд фэдэ льэныкъо-хэмкІэ Іофэу зэхэшьу-фыхэрэм япчьагьэ нахьыбэ хъугьа, къызщыкІагьэхэр щыІэха?

Мы аужырэ илъэсихым граждан ыкІи административнэ Іофэу къэлэ ыкІи район хьыкумхэм, зэгъэшІужь хьыкумышІхэм зэхафыгъэхэм япчъагъэ хэхъуагъ. 2015-рэ илъэсым зэкІэмкІи Іоф мин 66-рэ фэдиз зэхафыгъагъэмэ, 2021-рэ илъэсым ахэм япчъагъэ мини 120-м ехъугъ. Ахэм анахьыбэр зыфэгъэхьыгъэр чІыфэ къэштэн ыкІи пщыныжьын зэзэгьыныгьэхэмкіэ цІыфхэм ядаохэр арых. Ащ фэдэ даохэр илъэс къэс нахьыбэ мэхъух. Джащ фэдэу унагъом зэфыщытыкІэу илъым, псэупІэ хэбзэгьэуцугьэм япхыгьэ даоу къытІэкІахьэхэри бэ. Зыныбжь имыкъугъэхэм бзэджэшlагъэу зэрахьэхэрэм икъэгъэлъэгъонхэм гъэлъэшыгъэ шlыкlэм тетэу талъэплъэ. 2018-рэ илъэсым Іэтэхъо 20, 2020-м — 28-рэ, 2021-рэ илъэсым 21-рэ агъэмысагъ. Бзэджэшlагъэхэр зэрахьэхэ хъумэ Іэтахъохэм икъоу къагурыlорэп ащ къыкlэлъыкlон ылъэкlыщтыр. Нэужым ашlагъэм рыкlэгъожьыхэу хъыкумым къыщаю, ау пшъэдэкlыжьыр атырахыжьырэп.

— Гъогум щызэрахьэрэ бзэджэш Гагъэхэм алъэныкъок Гэ Гофхэм язытет сыд фэда?

— Мы аужырэ илъэсхэм гъогурыкіоным ылъэныкъокіэ пшъэдэкіыжьыр агъэлъэшыгъ нахь мышіэми, административнэ хэбзэукъоныгъэу зэрахьэхэрэм япчъагъэ бэу къэнэжыы. 2020-рэ илъэсым хьыкумхэм материал мини 4,3-м ехъу зэхафыгъ.

— Социальнэ мэхьанэ зиІэ Іоф гъэшІэгьонэу къышъуІэкІэхьагъэ-хэм ягугьу къытфэ-шІыба.

— КІэлэцІыкІухэм, щэфакІохэм яфитыныгьэхэр къзухъумэгьэнхэм, ІофшІэн зэфыщытыкІзхэм япхыгъэ Іофхэр тинэпльэгъу идгъэкІыхэрэп. БэмышІзу дао зэхэтфыгъ, ІофшІзн языгъэгьотырэм штатыр ыгъэкІзкІын мурад иІзу хабзэр ыукъи, цІыфыр ІуигъэкІыгъ. Хьыкумым иунашъокІз ар Іуагъэхьажьыгъ, Іоф зыщимышІзгъз уахътэм тефэрэ компенсациер организа-

цием къыпщыныжьыгъ. Мы лъэныкъомкlэ щысабэ къэпхьын плъэкlыщт.

- пьэкыщт.
 Тыгьэгьазэм Урысые хьыкумышІхэм яя Х-рэ юбилейнэ зэфэс щы-Іэщт. 2004-рэ илъэсым Теуцожь районым изэгьэшІужь хьыкумышІзу Іоф пшІэзэ, я VІ-рэ зэфэсым илІыкІоу ущытыгь. Мы институтым сыд фэдэ пшъэрылъа ыгъэцакІэрэр?
- ХьыкумышІхэм я Урысые зэфэс хьыкум сообществэм иапшъэрэ къулыкъоу щыт. Зэфэсым къыщагъэнафэрэ пшъэрылъхэм тапэкІэ илъэси 4-м хьыкумхэм Іоф зэрашІэщт планыр къыдыхэлъытагъэу щыт. ХьыкумышІхэм язэфэсхэм язэхэщакІу ыкІи чанэу ахэлажьэ Урысыем и Апшъэрэ хьыкум и Тхьаматэу Вячеслав Лебедевыр.
- Мы илъэсым тишъолъыр ихьыкум системэ загъэпсыгъэр илъэси 100 мэхъу. КъулыкъушІэхэм сыд фэдэ гъэхъагъэхэр яІзу мы мафэм къекІолІагъэха?
- Ары, мыгъэ Адыгеим ихьыкум системэ имызакъоу, Адыгеим къэралыгъо гъэпсыкіз иізу зышіыгъэр илъэси 100 мэхъу. 1922-рэ илъэсым жъоныгъуакіэм и 27-м ВЦИК-м и

Президиум иунашъокІэ Адыгэ автоном хэкур агъэпсыгъ. А илъэс дэдэм тыгъэгъазэм и 1-м Адыгэ автоном хэкум иоблисполком изэхэсыгьо Адыгэ хэку хьыкумыр зэрагъэпсыгъэм иунашъо щыкІэтхагъэх. Адыгеим хьыкумхэм яобщэ юрисдикцие загъэпсыгъэм къыщыублагъэу УФ-м ихьыкум системэ гопчын умылъэкІынэу тарихъ гъогу ин къыкІугъ. ХьыкумышІхэм цІыфхэм фыщытыкІзу афыряІэр нахьышІум ылъэныкъокІэ зэхъокІыгьэ хъугьэ. Ар къыбгурыІонэу щыт. Сыда пІомэ непэ щыІэ хьыкумым пшъэрылъ шъхьаІэу иІэр гъэпщынэн закъор арэп, цыфым ифитыныгъэхэр зэтегьэуцожьыгьэнхэр, ахэм яхэбзэ шІоигьоныгьэхэр къзухъумэгьэнхэр арых. Адыгеим и Апшъэрэ хьыкум, къэлэ, район ыкІи зэ--фоли мехлинимумым жушест шІэн джары зыфэгъэзагъэр.

— Байзэт, ыпшъэкІэ къызэрэпІуагъэу гъэтхапэм и 26-м Адыгэ Республикэм и Апшъэрэ хьыкум ыныбжь илъэс 30 мэхъу. А уахътэм республикэм иапшъэрэ хьыкум системэ сыдэущтэу зыкъыгъэльэгъуагъа?

— АР-м и Апшъэрэ хьыкум игугъу къэпшІын хъумэ, апэрэ тхьаматэу и агъэр Делэкъо Ерстэм Мэджыдэ ыкъор ары. Ерстэм пащэу Іоф ышІэзэ статусыкІэ зиІэ АР-м и Апшъэрэ хьыкум хэхъоныгъэхэр ышІынхэм иlахьышlу хишlыхьагъ, иІофшІэн осэшІу къыфишІыгъ. Ар къэзыушыхьатырэ къэралыгъо тынхэр къыратыгъэх. Ащ ыуж илъэс 20-м ехъурэ Адыгеим и Апшъэрэ хьыкум пэщэныгъэ дызэрихьагъ Трахъо Аслъан Исмахьилэ ыкъом. Ар шІэныгъэ куу зыІэкІэлъ юрист, къэралыгьом иэкономикэ зыщыкъин лъэхъаным адрэ шъолъырхэм апэ итэу Іоф ышІагъ. Аслъан ишІуагъэкІэ республикэм и Апшъэрэ хьыкум ежь иунэ иІэ хъугъэ. 2007-рэ илъэсым Адыгеим иобщэ юрисдикцие ихьыкумхэр загъэпсыгъэхэр илъэс 85-рэ зыщыхъугъэм тефэу Адыгеим ихьыкум системэ итарихъ фэгьэхьыгьэ музей къызэ-Іуахыгъ. Мыгъэ Къырым Урысыем зыхагьэхьажьыгьэр илъэси 8 хъугъэ. Непэ Адыгеим и Апшъэрэ хьыкум епхыгъэу квалификацие ин зиІэ хьыкум корпусым Іоф ешІэ, ар коллегии 3 мэхъу, ахэр граждан, административнэ ыкІи уголовнэ Іофхэм язэхэфын фэгъэзагъэх. Мафэ къэс тызэгъусэу пшъэрылъэу къытфагъэуцугъэхэм мехфыр, ершетер формы жение же яхэбзэ фитыныгъэхэр ыкІи яшІоигъоныгъэхэр къызэрэтыухъумэщтхэм тыпылъ.

КІАРЭ Фатим.

ШыІэныгъэм зыкъыщыригъанэрэп

ИкІыгьэ ильэсым кьалэу Шьачэрэ Попсэ районымрэ ащызэхащэгьэгьэ патриотическэ Іофтхьабзэу «Жьогьо бынэу Щагьдый-2021-рэ» зыфиюрэм хэлэжьэнэу кьалэм иветеранхэм я Совет ипащэу Николай Шурековыр къэкlогъагъ.

бэртэе-Бэлъкъарым, Къэрэщэе-Щэрджэсым, Краснодар краим къарыкІыгъэ шыу купхэм Шъачэрэ сыкъыщыхъугъ. СицІыкІу-ТІопсэ районымрэ ячІыпІэхэу Хэгьэгу зэошхом илъэхъан тидзэкІолІхэр зыщызэуагъэхэр къакlухьанхэу щытыгь.

Н. Шурековыр ахэм заlуигъэкlэнэу ары ШэхэкІэй цІыкІум къызыкІэкІогъагъэр. ГущыІэ дахэхэр къызэхэхьагьэхэм къызарею нэуж бэрэ зыкіэхъопсыщтыгъэ адыгэ шы лъэпкъхэм ащыщ къемыхьылъэкІэу тетІысхьэгъагъ. Джэрджэр зыхэлъ шыр псынкі у къэіэсагь, тетіысхьагъэм ыгъэІорышІэу ригъэжьагъ.

— Аужырэу шым сызытетІысхьэгьагьэр сыкІэлэ штагьэхэм ахэтыгь. Ильэс дэдэу ары, ау слъакъохэм зэхашІэгъагъэр джыри къашІэжьы, — ыІогьагь Николай.

Хэгъэгу зэошхом хэтыгъ, ежьыр Советскэ Армием иполковник, зэолІ-интернационалист. Илъэсыбэрэ къэралыгъо къулыкъур ыхьыгь, зэхэщэкІо дэгьугь, ныбжьыкІэхэр я Хэгъэгу шІу зэраригьэльэгьущтымрэ къызэраухъумэщтымрэ фигъэсагъэх.

Николай ыныбжь илъэс 75-рэ зэрэхъугъэр щылэ мазэм хигъэунэфыкІыгъ. Илъэсхэм ямылъытыгьэу ар псынкІэ, спортым зэрэпылъыгъэр къыхэщы, ащ каратэмкІэ «бгырыпх шІуцІэ» иІ.

ИгъэшІэ гъогу къырыкІуагъэм нахьи ежь нахьыжъхэм, иІахьылэу заом

А мафэм Адыгеим, Къэ- хэтыгъэхэм, Іоф зыдишІагъэхэм якъэбархэр игуапэу къеlуатэх.

– Сэ Ульяновскэ хэкум гъом къыщегъэжьагъэу псэолъэшІ сыхъуным сыкІэхъопсыщтыгь. Ау сятэу Хэгьэгу зэошхом хэтыгьэм къытфиІотэрэ къэбархэм сыдахьыхыгъ, Хэгъэгур къэбгъэгъунэныр зэкІэмэ апшъэу зэрэщытыр ащ тисабыигьом щегьэжьагьэу къыдгуригъа Іощтыгъ.

- Тятэ ylaгъэхэр бэу телъхэу, сэкъатныгъэ иІэу заом къикІыжьыгъагъ. Ежь изэкъуагъэп, янэ къылъфыгъэ зэшитфыри фронтым Іутыгъэх, тІум къагъэзэжьыгъэп, — еІо Николай.

Ятэ Ржев пэблагъэу щызэуагъ, Кенигсберг зы-

54-рэ нахь ымыгъэшІагъэу дунаим ехыжьыгь.

Николай анахыыжъэу яунагьо сабыих щапlугь, кІэлитфырэ зы пшъашъэрэ лпилиФ ует В. хестытуск заом щыхъугъэхэр ыгу къыгъэкІыжьыныр имыкІэсагъэми, унэгъо кІоцым шъэожъыехэм ащыгуригъа ощтыгъ тич ыгу щыщ метрэ пэпчъ нэмыцхэм къатырахыжьыным кІуачІэу, лІыгьэу тидзэхэм халъхьэщтыгъэр зыфэдагъэр ыкІи зыфэдизыгъэр. КІочІэ зэхэльым узэрэпэмыуцужьышъущтыр агуригъаІощтыгъ. Сэмэркъэузэ, «Коле летчикыгъэмэ, самолетым исэу сашъхьагъкІэ сыкъыщигъэгъунэзэ нахь псынкІэу Берлин тызэгъусэу тынэсыщтыгъ!» ыІощтыгъ. «СшынахьыкІэ-

хэри зыр морякыгъэмэ, къыухыгъ, летчик-истреадрэхэр артиллеристэу, танкистэу, десантникэу щытыгъэхэмэ», пыир пхъашэу зэрэзэхэдгьэтэкъоштгъагъэр къыхигъэщыщтыгъ.

Николай ятэ къыІуатэхэрэр пытэу ыгу риубытэгъагъэх. Апшъэрэ классхэм ащеджэзэ дзэ къулыкъум зыфигъэхьазырэу ригъэжьагъ, ДОСААФ-м кІощтыгъ. Харьков дэт дзэ авиационнэ училищыр

битель хъугъэ.

— Къалэу Шъачэ уигъашІэ къыхэхьанэу зэрэхъугъэр къытфэlуатэба. телъэІугъ Николай.

– Дзэ къулыкъум илъэс 25-рэ сыхэтыгьэу, 1992-рэ илъэсым сытІысыжьынэу ыкІи Урысыем сыкъэкІожьынэу тесыубытэгъагъ. Тифэтэр ятхъожьынэу гъэзетым мэкъэгьэІv къизытэгъахьэм, ПсышІопэ районым щыщ унагьо къытфэтхэжьыгьагь, ащ щегьэжьагъэу «сочинцэ» сыхъугъ.

Адыгэ къуаджэхэм бэрэ садэхьэ, ныбджэгъухэр ахэм ащысиІэх. Общестшапсыгъэхэм я «Адыгэ Хасэ» итхьамати, ащ хэтхэми тызэрэшІэ, Іоф зэдэтэшІэ.

– Дзэ къулыкъум ыуж мамыр псэукіэм утехьажьыныр къиныгъа?

– Я 90-рэ илъэсхэр хьылъагъэх, зэрэхэгъэгоу ахэр къинэу зэпачыгъэх. Ащыгъум унагъуи, сабыитІуи сиІагъэх. Къэралыгьошхоу зэхэзыгьэр лъэгьо гъэнэфагъэ горэм тешэжьыгъэн фэягъ. Сэщ фэдэу дзэм хэтыгъэхэми, кІэлэегъэджагъэхэми Псышlvanэ общественнэ lodтхьабзэхэм ягъэцэкІэн

музейхэр къызэІутхыщтыгъэх. Илъэс заулэрэ спортивнэ секцием зянэ-зятэхэр зимы эжь ныбжьыкІэхэр щызгьэсагьэх. Нэужым ПсышІопэ администрацием Іоф шысшіагъ. районым ипащэ сыригодзагъ. Аужырэ илъэситІум Урысыем идзэ-тарихъ обществэ икъутамэу Шъачэ щыІэм ипащэ ипшъэрылъхэр сэгъэцакІэх. – Ветеранхэм якъэлэ

тащыпылъыгь. ЕджапІэхэр къэткІухьэщтыгъэх, кІалэ-

хэм патриотическэ пly-

ныгъэр адызетхьэщтыгъ,

организацие пэщэныгъэ дызепхьаным псынкіэу укъезэгъыгъа?

— Хьау, бэрэ сегупшысагъ, бэ зэпэсщэчыгъэри. СыздэкІогъэ организациер Шъачэ щызэхэщэгъэ пстэумэ анахь ин, ащ нэбгырэ мин 48-рэ фэдиз хэт. Район къутамэхэу плы хэхьэ, псэупіэ пэпчъ пІоми ухэмыукъонэу «первичкэхэр» ащызэхэщагъэх. Ахэр зэкІэ зэпэсщэчи, сишІуагьэ къэзгъэкІон зэрэслъэкІыщтым сицыхьэ тельэу Іоф сшІэнэу езгъэжьагъ.

– Сыд фэдэ Іофыгьоха общественнэ организацием ыгъэцэкІэнхэу шъуапэ илъхэр?

Организацием ипэщавеннэ ІофшІэнхэм сапыль, гьэу Алексей Горбуновым ыгу етыгъэу ыкІи гъэхъагъэ хэлъэу Іоф ышІагъ, иІофшІэн дэгьоу ыгьэпсыгьагь. Тэри тапэкІэ тэплъэ, ветеранхэр социальнэу къызэрэухъумэгъэнхэ фаер зыщыдгъэгъупшэщтэп, зэрэтлъэкІэу тишІуагъэ ядгъэкІыщт. ТынаІэ зытетыщтхэм ащыщых ныбжьыкІэхэм тихэгьэгу къыкІугьэ тарихъ гъогур ягъэшІэгъэным, фашистхэм атекІохи, мамыр щы ак Іэр къытфэзыухъумагъэхэм яшІэжь тымыгъэкІосэным афэгъэхьыгъэ Іофыгъохэр.

НЫБЭ Анзор.

Творчествэр ыкІи кІэлэцІыкІухэр

Зэнэкъокъум щытекІохэрэр агъэшІощтых

Мыекъуапэ проектэу «Адыгэхэм ятрадиционнэ искусствэ кlэлэцlыкlухэм ятворческэ Іофшіагьэ кънзэрэщыраютыкінрэр» зыфиюрэр щыпхыращы.

Зэнэкъокъум культурэмкІэ, искусствэхэмкІэ ыкІи креактивнэ индустриемкІэ зыщау-

2021-рэ илъэсым къыщегъэжьагъэу Адыгеим проектищ Іоф щадашІэ ыкІи анахь дэгъоу зэнэкъокъум зыкъыщызгъэлъагъохэрэм УФ-м и Президент игрантхэр къалэжьыщтых.

Лъэныкъоу «Образовательные и наставнические проекты в области культуры, искусства и креативных индуст-

рий» зыфиlорэмкlэ (цифровой технологиери хахьэу) автономнэ мыкоммерческэ организациеу гъэсэныгъэ тедзэ зыщарагъэгъотырэ «Образовательный центр «Планета» зыфи-Іорэм проектым изэшІохын пэІуагъэхьанэу сомэ 498061,96рэ къыратыгъ. Проектым гухэлъэу иІэр кІэлэеджакІохэм якультурэ къэІэтыгъэныр, ащкІэ адыгэхэм ятрадиционнэ искусствэ ІэубытыпІэ шІыгъэныр зэхэфыгъэныр, уасэу иІэр къагурыюу нэмыкіхэм а зэкіэ афијотыкјыгъэныр.

Проектыр кІэлэеджакІохэр лъэпкъ искусствэм ибаигъэ зэхашІэным, творческэ ІофшІэнхэм ахэщэгъэнхэм тегъэпсыхьагь, адыгэхэм лъэпкъ кІэн гъэшІэгъонэу яІэм икъоу фэгъэнэІосэгъэнхэр къыделъытэ.

Проектым икІэщакІохэм игьоу алъэгъугъ кІэлэцІыкІухэр творческэ ІофшІэным хэгъэлэжьэгъэнхэр, лъэпкъ ІэшІагъэхэр ыкІи адыгэхэм ядекоративнэприкладной искусствэ фэгъэсэгъэнхэр: дышъэидагъэм, пІуаблэхэр шъэгьэнхэм, пхъэм Іоф дашІэным, лъэпкъ музыкэ Іэмэпсымэхэм яшІын фэщэгъэнхэр.

Мыщ ипрограммэ къыделъытэ кІэлэцІыкІухэм теоретическэ ыкІи практическэ сыхьатхэр, мастер-классхэр афызэхэщэгъэнхэр, музейхэм, къэгьэлъэгьон зэфэшъхьафхэм щэгьэнхэр — адыгэ лъэпкъ искусствэмкІэ Іофшіагьэхэр альэгьун амал ягъэгъотыгъэныр.

Мыщ фэдэ Іофшіакіэм кіэлэцыкІухэм ячаныгъэ-Іушыгъэ. ягулъытэ къыгъэущыщт, ялъэпкъ ыкІи хэгьэгум икультурэ ибаиныгъэ ашІэнымкІэ, шІыкІэ-амалхэри ахэмкІэ агъотынхэмкІэ

Адыгэ республикэ гимназием, Мыекъопэ гимназиеу N 5-м ыкІи искусствэхэмкІэ Адыгэ республикэ кІэлэцІыкІу еджапІэу К. Лъэцэрыкъом ыцІэ зыхьырэм яеджакІохэм лъэпкъ ІэшІагъэхэм зафагъасэ, мастер-классхэр ІэпэІасэхэм къафатых, аузэ, шыкіэ-Іэбакіэр ежьхэми къа в къз в хэм ялъэпкъ искусствэ пэблагъэ

Проектым икІэуххэр мэлылъфэгъум и 29-м зэфахьысыжьыщт, ащ къыдыхэлъытагьэу Іэнэ хъурае зэхащэщт. Проектым чанэу хэлэжьагъэхэу, гъэхъагъэхэр зиlэхэр щытхъу тхылъхэмкІэ къыхагъэщыщтых.

(Тикорр.).

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Жым икъэухъумэнкlэ правэм епхыгъэ зэфыщытыкlэхэм ягъэтэрэзын ехылlагъ» зыфиlорэм ия 2-рэ статья ия 3-рэ laxь зэхъокlыныгъэхэр фэшlыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгьо Совет — Хасэм 2022-рэ илъэсым мэзаем и 28-м ыштагь

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Жьым икъэухъумэнкіэ правэм епхыгъэ зэфыщытыкіэхэм ягъэтэрэзын ехьыліагъ» зыфиіорэм ия 2-рэ статья ия 3-рэ іахь зэхъокіыныгъэхэр фэшіыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Жьым икъэухъумэнкіэ правэм епхыгъэ зэфыщытыкіэхэм ягъэтэрэзын ехьыліагъ» зыфиюрэм ия 2-рэ статья ия 3-рэ Іахь зэхъокіыныгъэхэр фэшіыгъэнхэм фэгъэхьыгъ» зыфиюрэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 2017, N 8; 2020, N 8) мыщ фэдэ зэхъокіыныгъэхэр фэшіыгъэнхэу:

1) я 2-рэ пунктыр мыщ тетэу тхыгъэнэу:

«2) тыкъэзыуцухьэрэ жьым икъэухъумэнкІэ шапхъэхэр зэрагъэцакІэхэрэм икъэралыгъо уплъэкІун;»;

2) я 3-рэ пунктыр мыщ тетэу тхыгъэнэу:

«З) тыкъэзыуцухьэрэ дунаим икъэухъумэнкІэ хэбзэгъэуцугъэу щыІэр зыукъохэрэм пщыныжь зэрарагъэхьырэр;».

Я 2-рэ статьяр. Мы Законым кіуачіэ иіэ зыхъурэр

Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы Законым кlyaчlэ иlэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу КЪУМПІЫЛ Мурат

къ. Мыекъуапэ, гъэтхапэм и 5, 2022-рэ илъэс N 45

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Туризмэм ихэхьоныгьэкlэ Адыгэ Республикэм икъэралыгьо хабзэ икъулыкъухэм яполномочиехэм яхьылlагъ» зыфиlорэм зэхьокlыныгьэхэр фэшlыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгьо Совет — Хасэм 2022-рэ илъэсым мэзаем и 28-м ыштагь

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Туризмэм ихэхъоныгъэкlэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ икъулыкъухэм яполномочиехэм яхьылlагъ» зыфиlорэм зэхъокlыныгъэхэр фэшlыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Туризмэм ихэхьоныгьэк Адыгэ Республикэм икъэралыгьо хабзэ икъулыкъухэм яполномочиехэм яхьылагь» зыфию N 252-р зытетэу 2019-рэ илъэсым бэдзэогьум и 8-м къыдэк ыгъэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгьэуцугьэ зэхэугьоягьэхэр, 2019, N 7) мыщ фэдэ зэхьок ыныгьэхэр фэшыгьэнхэу:

1) я 3-рэ статьям ия 5-рэ пункт хэт гущыІэхэу «социальнэ туризмэм» ачІыпІэкІэ гущыІэхэу «къоджэ туризмэр» зыфиІохэрэр тхыгъэнхэу; 2) я 4-рэ статьям ия 2-рэ laxь ия 5-рэ пункт хэт гущыlэу «республикэ» зыфиlорэм ычlыпlэкlэ гущыlэу «шъолъырыр» тхыгъэнэу.

Я 2-рэ статьяр. Мы Законым кіуачіэ иіэ зыхъурэр

Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы Законым кlyaчlэ иlэ иэхъу.

> Адыгэ Республикэм и Лышъхьэу КЪУМПЫЛ Мурат

къ. Мыекъуапэ, гъэтхапэм и 5, 2022-рэ илъэс N 48

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм муниципальнэ чІыгу уплъэкІуныр зэрэщызэхэщагъэм ехьылІагъ» зыфиІорэм кІуачІэ имыІэжьэу лъытэгьэным фэгьэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2022-рэ илъэсым мэзаем и 28-м ыштагъ

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм муниципальнэ чіыгу уплъэкіуныр зэрэщызэхэщагъэм ехьыліагъ» зыфиіорэм кіуачіэ имыіэжьэу лъытэгъэным ехьыліагъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм муниципальнэ чІыгу уплъэкІуныр зэрэщызэхэщагъэм ехьылІагъ» зыфиІоу N 452-р зытетэу 2015-рэ илъэсым шышъхьэІум и 6-м къыдэкІыгъэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 2015, N 8) кІуачІэ имыІэжьэу лъытэгъэнэу.

Я 2-рэ статьяр. Мы Законым кіуачіэ иіэ зыхъурэр

Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы Законым кlyalчэ иlэ

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу КЪУМПІЫЛ Мурат

къ. Мыекъуапэ, гъэтхапэм и 5, 2022-рэ илъэс N 54

Адыгэ Республикэм мылъку зэфыщытык Іэхэмк Іэ и Комитет иунашъу

Псэупlэхэм кьафэгьэзэгьэ чlыгухэм ахэхьэрэ чlыгу lахьхэм, капитальнэ псэуальэхэм (псэуальэхэм, унэхэм, псэольэ ныкьошlхэм, транспорт гьэуцупlэхэм) якьэралыгьо кадастрэ уасэ 2023-рэ ильэсым Адыгэ Республикэм щыгьэнэфэгьэным ехьылlагь

2016-рэ илъэсым бэдзэогъум и 3-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 237-р зытетэу «Къэралыгъо кадастрэ уасэм ехьылІагъ» зыфиІорэм, федеральнэ законэу «Урысые Федерацием ихэбзэгъэуцу акт заулэмэ зэхъокІыныгъэхэр афэшІыгъэнхэм ехьылІагъ» зыфиІоу N 269-р зытетэу 2020-рэ илъэсым бэдзэогъум и 31-м аштагъэм, Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2008-рэ илъэсым бэдзэогъум и 2-м ышІыгъэ унашъоу N 118-р зытетэу «Адыгэ Республикэм мылъку зэфыщытыкІэхэмкІэ и Комитет фэгъэхьыгъэ Положением ехьылІагъ» зыфиІорэм адиштэу унашъо сэшІы:

- 1. Амыгъэкощырэ мылъкухэм: капитальнэ псэуалъэхэм (псэуалъэхэм, унэхэм, псэолъэ ныкъошІхэм, транспорт гъэуцупІэхэм) якъэралыгъо кадастрэ уасэ игъэнэфэнкІэ 2023-рэ илъэсым Адыгэ Республикэм ищыкІэгъэ Іофтхьабзэхэр щызехьэгъэнхэу.
- 2. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо бюджет учреждениеу «Къэралыгъо кадастрэ уасэмк Адыгэ республикэ гупчэм» амыгъэкощырэ мылъкухэу мы унашъом зигугъу къыш ыхэрэм якъэралыгъо кадастрэ уасэ ыгъэнэфэнэу;.
- 3. Адыгэ Республикэм мылъку зэфыщытыкІэхэмкІэ и Комитет кадастрэ уасэхэм ягъэнэфэнкІэ ыкІи аукционхэм язэхэщэнкІэ иотдел мы унашъом зыкІатхэхэрэм ыуж мэфэ 30-м къыкІоцІ унашъор зэраштагъэмкІэ, джащ фэдэу Адыгэ Республикэм икъэралыгъо бюджет учреждениеу «Къэралыгъо кадастрэ уасэмкІэ Адыгэ республикэ гупчэм» амыгъэкощырэ мылъкум ехьылІэгъэ декларациехэр зэриштагъэхэмкІэ мыщ тетэу макъэ аригъэІунэу:
- 3.1. Амыгъэкощырэ мылъкум икъэралыгъо кадастрэ уасэ Адыгэ Республикэм 2023-рэ илъэсым зэрэщагъэнэфагъэм ехьылІэгъэ мэкъэгъэІур (ыужкІэ мэкъэгъэІур тІозэ дгъэкІощт) Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкІэкІо къулыкъухэм яофициальнэ интернет-сайтэу http://www.adygheya.ru зыфиІорэм ригъэхьанэу;
- 3.2. Мэкъэгъэlур гъэзетхэу «Советскэ Адыгеимрэ» «Адыгэ макъэмрэ» къащыхиутынэу;
- 3.3. Мэкъэгъэlур Адыгэ Республикэм мылъку зэфыщытыкlэхэмкlэ и Комитет иинформационнэ пхъэмбгъу ригъэхьанэу;

- 3.4. Къэралыгъо кадастрэ уасэмкіэ фондым хагъэхьаным пае мы унашъом икопие къэралыгъо регистрациемкіэ, кадастрэмкіэ ыкіи картографиемкіэ Федеральнэ къулыкъум Адыгэ Республикэмкіэ и Гъэlорышіапіэ іэкіигъэхьанэу;
- 3.5. Мы унашъом икопие Адыгэ Республикэм имуниципальнэ образованиехэм чІыпІэ зыгъэІорышІэжьынымкІэ якъулыкъухэм аІэкІигъэхьанэу.
- 4. Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжьагъэу мы унашъом кlyaчlэ иlэ мэхъу.
- 5. Унашъор зэрагъэцакІэрэм Адыгэ Республикэм мылъку зэфыщытыкІэхэмкІэ и Комитет итхьаматэ игуадзэу О. С. Казначевскэм гъунэ лъифынэу.

Комитетым итхьаматэу И. П. БОЧАРНИКОВА

къ. Мыекъуапэ, мэзаем и 28-рэ, 2022-рэ илъэс N 50 Спортыр, щыІэныгъэр

Щытхьур къэзыхьыхэрэм тагъэгушхо

Республикэ общественнэ движениеу «Адыгэ Хасэр» Адыгеим испортсмен анахь дэгъухэм афэгушІуагъ.

Шэнышіу зэрэхъугъэу, адыгэ Илъэсыкіэ мэфэкіым ехъулізу Мыекъуапэ щызэхащэгъэ зэхахьэм Адыгеим испортсмен анахь дэгъухэм ящытхъу щајуагъ. 2021-рэ илъэсым Урысыем, Іэкіыб хэгъэгухэм ащыкіогъэ зэнэкъокъухэм хагъэунэфыкіырэ чіыпіэхэр къащыдэзыхыгъэхэр аныбжьхэм ялъытыгъэу къыхагъэщыгъэх.

Илъэс 20-м зыныбжь къехъугъэхэм якуп зэгъэпшэнхэр щашlыгъэх, зыцlэ къыраlуагъэхэм шъуащытэгъэгъуазэ.

ДАУР Къадырбэч — тхэквондо, спортымк в дунэе класс зи в мастер. Урысыем, Европэм, дунаим язэнэкъокъухэм дышъэр къащихьыгъ. Апшъэрэ лъэгап в зи в тренер в Василий Есиным егъасэ.

БЕДАНЫКЪО Заур — дзюдо. Урысыем спортымк в изаслуженнэ мастер. Паралимпийскэ джэгунхэм, дунаим изэнэкъокъу дышъэр къащыдихыгъ. Урысыем изаслуженнэ тренерэу Беданыкъо Байзэт ипащ.

ЦІЫКІУ Рэмэзан — дзюдо. Урысыем спортымкіэ имастер. Хэгъэгум дзюдомкіэ и Кубок къыдэхыгъэным фэгъэхьыгъэ зэнэкъокъум джэрзыр къыщихьыгъ. Тренерыр КІубэ Хьамед.

ДЗЭСЭЖЪ Аслъан — атлетикэ онтэгъур. Урысыем спортымкіэ имастер. Хэгъэгум ия V-рэ Гъэмэфэ спартакиадэ илъэс 23-м нэс зыныбжьхэр хэлэжьагъэх. Дзэсэжъ Аслъан дышъэр къыдихыгъ. Урысыем и Кубок фэгъэхыгъэ зэіукіэгъум ятіонэрэ, Урысыем изэнэкъокъу ящэнэрэ чіыпіэхэр къащихьыгъ. Итренерыр спортымкіэ дунэе класс зиіз мастерэу Сихъу Аслъан.

Илъэс 20-м нэс зыныбжьхэр

ХЬАКЪУЙ Амир — самбо. Урысыем спортымк із имастер. Урысыем, дунаим яныбжьык ізхэм язэнэкъокъухэм дышъэр къащыдихыгъ. Тренерыр Гъомлэшк Алый.

ГЪОМЛЭШК Анзор — самбо. Урысыем изэнэкъокъухэм ха-гъэунэфык вырэ ч вып вэхэр къащихьыгъ. Тренерэу, спортымк в дунэе класс зи в мастерэу Делэкъо Адам егъасэ.

АфэгушІуагъэх

Культурэм и Унэу «Гигантым» адыгэ Илъэсык эм имэфэк игъэк отыгъэу щык уагъ. Республикэ

общественнэ движениеу «Адыгэ Хасэм» физкультурэмкіэ, спортымкіэ, зекіо ыкіи ныбжьыкіз Іофыгъохэмкіэ и Комитет ипащэу, Урысыем, Адыгеим язаслуженнэ тренерэу Хъот Юныс спортсмен анахь дэгъухэр къыхэхыгъэнхэмкіэ зэхэщэкіо купым пэщэныгъэ дызэрихьагъ.

— Адыгэ Республикэм ищытхъу лъагэу зыlэтырэ спортсмен дэгъухэр тиlэх, — къыщиlуагъ зэхахьэм Хъот Юныс. — Зэнэкъокъухэм гъэхъагъэу ащашlырэм тегъэгушхо.

Адыгэ Хасэм итхьаматэу, самбэмкіэ, дзюдомкіэ СССР-м спортымкіэ имастерэу Ліымыщэкъо Рэмэзан мэфэкі зэхахьэм къызыщэгущыіэм, спортым ныбжыкіэхэр зэрипіухэрэр, лізужхэр зэрэзэфищэхэрэр хигъэунэфыкіыгъ.

— Мыгъэ гъэхъагъэу спортым щытшіырэр Адыгеим къэралыгьо гъэпсыкіэ иізу зыпсэурэр илъэси 100 зэрэхъурэм фэтэгъэхьы, — къытиіуагъ республикэм самбэмкіэ испорт еджапіэ ипащэу Делэкъо Адам. — Адыгэ Хасэм тыфэраз. Ныбжьыкіэхэр зэхещэх, щытхъур афеіо. Гъусэныгъэ зэдытиізу тапэкіи ныбжьыкіэхэм ягъэсэн тыдэлэжьэщт.

Адыгэ Республикэм лъэпкъ Іофхэмкіэ, Іэкіыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряіэ зэпхыныгъэхэмкіэ ыкіи къэбар жъугъэм иамалхэмкіэ и Комитет итхьаматэу Шъхьэлэхъо Аскэр адыгэ Илъэсыкіэ мэфэкіым урысхэр, къэзэкъхэр, къэндзалхэр, ермэлхэр, адыгэхэр, фэшъхьаф лъэпкъхэр зэрэхэлажьэхэрэм имэхьанэ тизэдэгущыlэгъу къыщыхигъэщыгъ. Спортсменхэм ящытхъу зэраlорэм осэ ин фишlыгъ.

— Спортым лъэпкъхэр зэфещэх, спортсменхэм адыгэ быракъыр хэгъэгу ыкlи дунэе зэнэкъокъухэм ащагъэбыбатэ, жъогъо 12-р къызыхэлыдыкlырэ быракъым чlэтхэу нэпэеплъ сурэтхэр атырахых, — къытиlуагъ Ліымыщэкъо Рэмэзан. — Мэлылъфэгъум и 25-м адыгэ быракъым и Мафэ республикэм щыдгъэмэфэкіыщт. Зэхахьэм спортсменхэри чанэу хэдгъэлэжьэщтых.

Пчыхьэзэхахьэм ансамблэхэу «Абрекхэр», «Мыекъуапэ инэфылъэхэр», «Синдикэр», «Майкопчанкэр», «Ащэмэзыр» къыщышъуагъэх, орэдхэр къыщаlуагъэх. Адыгэ Республикэм изаспуженна артистхау Лаута Сусанэ, Еутых Вячеслав, Нэгъой Азэ спортсменхэм афэгушІуагъэх, зэхахьэм хэлажьэхэрэм орэдыбэ къафаlуагъ. Адыгеим инароднэ артистэу Тхьаркъохъо Теуцожь лъэпкъ шэн-хабзэхэм яхьылІэгьэ едзыгьохэр къышІыгъэх. Нэгъой Заур ижъырэ адыгэ орэдыр ыгъэжъынчыгъ.

Спортсменхэр, тренерхэр, зэхахьэм хэлэжьагьэхэр зэхэщакохэм афэразэх. «Щытхъур республикэм кыфэзыхырэ спортсменхэр тльэгъугьэх, тафэгушуагь, тигуапэу орэд къафэтуагь», — игупшысэхэм тащигьэгьозагь Адыгэ Республикэм изаслуженнэ артисткэу Даутэ Сусанэ.

Зэхэзыщагъэр ыкІи къыдэзы- гъэкІырэр:

Адыгэ Республикэм льэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб кьэралхэм ащыпсэурэ тильэпкъэгьухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет Адресыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщыГэр: 385000,

къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
Редакцием авторхэм къаІихырэр А4-кІэ заджэхэрэ тхьапэхэу зипчъагъэкІэ 5-м емыхъухэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлъэу, шрифтыр 12-м нахь цІыкІунэу щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием

зэкІегъэкІожьых. E-mail: adygvoice@ mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр:
Урысые Федерацием хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтынхэмкІэ ыкІи зэлъы-ІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чІыпІэ гъэІоры-шІапІ, зэраушыхьатыгъэ

номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр,

> ЗэкІэмкІи пчъагъэр 4637 Индексхэр П 4326 П 3816 Зак. 567

Хэутыным узщыкІэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00 ЗыщыкІэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00

> Редактор шъхьаІэр Дэрбэ Т. И.

Редактор шъхьа Іэм игуадзэр Мэщл Іэкъо С. А.

ПшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр

Тхьаркьохьо А. Н.